

Henok (30) var på flukt i over to år – nå drømmer han om egen tømrerbedrift

TØMRER. Henok Tekle kom til Norge i 2013. Nå har han fått fast jobb som tømmer i Flyt Entreprenør.

Etter to års flukt fra Eritrea, gjennom Sudan, Libya og over Middelhavet til Europa, kom Henok Tekle til Norge i 2013. Nå har han fått fast jobb som tømmer og drømmer om å starte egen bedrift.

Stefan Offergaard
so@bygg.no

REKRUTTERING

– Det skal bli klesbutikk her. Vi har først pusset opp første og andre etasje. Nå tar vi tredje etasje også, sier tømmer Henok Tekle før han tar tak i forvokst drill og borer seg inn i den ene vegg.

Sammen med kollegaer fra Flyt Entreprenør er han i full gang med

å totalrenovere et stort butikklokale i Bogstadveien i Oslo sentrum. Veggene, gulvet og taket er helt strippet ned, og skal i løpet av de neste ukene bli som nye.

– Jeg liker alt med jobben min. Jeg er glad i snekkerarbeid og har gode kollegaer. Jeg trives og har en god sjef og prosjektleder. De stresser meg aldri, og er aldri sinte. Jeg er glad her, sier Tekle som kom til Norge i 2013 etter to års flukt fra Eritrea.

De siste årene har han gått på et utdanningsløp på Høyskolen i Akershus for minoritetsspråklige som ønsker å ta yrkesfag, støttet av NAV. Før sommeren sikret han seg svennebrevet, og nå har den arbeidsomme tømmeren fått fast jobb i bedriften som tok han imot som lærling.

– Det føles bra. Jeg elsker jobben, sier Tekle, som allerede drømmer om å starte opp sin egen tømmerbedrift.

– Det er en drøm, men jeg vet det tar tid. Du trenger penger, god erfaring og tålmodighet. Det er ikke lett, men en dag håper jeg å gjøre det, sier han med et bredt smil.

Flyktet til fots

Reisen Tekle allerede har gjennomført for å komme seg dit han har i dag, har imidlertid vært langt vanskeligere.

Den startet for 12 år siden, et distrikt som blant annet består av

store landbruksområder med både appelsiner, mangotrær, tomater og kyr.

Tekle vokste opp på en liten bondegård sammen med moren, to brødre og en søster. Han var eldst av søsknene og jobbet med moren på en stor statlig eid nabogård.

– Jeg gikk på katolsk skole fra første til femte klasse, og jeg jobbet fra jeg var rundt 8 år gammel. Det var mye manuelt arbeid, sier Tekle som flyktet fra ettpartistaten da han var 18 år gammel.

– Det var et vanskelig valg å reise fra moren min og søsknene mi-

ne, men jeg ville ikke bo i Eritrea. Jeg er imot diktaturet. Du kan ikke si hva du vil eller bestemme over ditt eget liv, sier han og forteller at han og en venn flyktet til fots over grensen til Sudan.

Der bodde han rundt ett år og to måneder i en flyktningleir. Tekle forteller at han ikke turte å gå ut av leiren i frykt for å bli kidnappet av menneskesmuglere.

Året bestod av å vente. Han ventet på å få tilsendt nok penger av moren til å reise til Libya, og på å finne noen han stolte på til å transportere han over grensen. Tekle forklarer at flyktninger som

drar videre til Libya, risikerer å bli lurt av menneskesmuglere som kidnapper dem.

– Det er noen som er snille og tar deg med direkte til Libya. Andre vil lure deg. Jeg var heldig og fant noen som var snille, sier han.

I lastebil over Sahara

Sammen med mange titalls flyktninger ble han fraktet over Sahara i lastebil til Tripoli. Reisen ble delt opp i to etapper og varte rundt to uker til sammen.

I Tripoli ventet et nytt langvarig opphold under vanskelige forhold. Tekle forteller om lovløse tilstan-

der, og at han ble sendt i fengsel og måtte betale for å komme seg ut. Han jobbet også med å lage mat til de andre flyktningene – ikke for å tjene penger, men for å gjøre seg til nytte slik at han ikke ble kastet ut av leiren.

Tekle forteller at han var over seks måneder i Tripoli før han omsider fikk plass på en sliten og overfylt båt som skulle ta han med til Sicilia.

– Det var både barn, kvinner og menn i båten. Vi fikk vannflasker, men det var ikke nok til alle, sier

han og forteller at båten fikk motorproblemer underveis.

– Da den stoppet kom det vann inn. Da måtte vi tømme ut vann fra noen av drikkeflaskene og bruke flaskene for å få bort vann i båten, forklarer han og lager øsebevegelser med armene.

Tekle sier at båturen over Middelhavet tok over to døgn.

– Vi kom først til Malta. Der fant politiet oss, og sendte oss videre til Italia. Da vi kom fram, var vi tørste og slitne. Sjøen hadde vært sånn her, sier han og bølgjer opp og ned med hendene.

Sov på en parkeringsplass

På Sicilia fikk de vann og mat av politiet, men Tekle ønsket ikke å bli værende. Sammen med flere flyktninger rømte han fra politiet, og kom seg videre nordover i landet.

I Milano fikk han hjelp av bekjente fra Eritrea til å komme seg videre nordover med bil til Tyskland. Deretter tok han buss til Sverige og videre over grensen til Norge.

– Jeg husker den dagen. Det var i august i 2013 rundt klokken 8.20. Det var søndag. Jeg snakket ikke engelsk eller norsk, men noen viste meg fram til politistasjonen. Der ba de meg komme tilbake i morgen, sier Tekle.

Den første natten i Oslo sov han dermed på en parkeringsplass på Grønland.

Neste dag fikk han registrert seg på politistasjonen, og bodde deretter flere år på asylmottak i Tønsberg og Oslo.

– Jeg bodde i Tønsberg til 2015. Da flyttet jeg til Oslo. Der gikk jeg på skole og så jobbet jeg med mye forskjellig, sier Tekle og forteller at han jobbet både med renhold og som butikkmedarbeider.

– Da jeg fikk førerkort, begynte jeg å jobbe som servitør på et hotell på Skjetten. Vi ryddet glass og tallerkener. Jeg likte å jobbe. Det hjalp med litt penger, sier Tekle.

Samtidig som han jobbet kvelder og netter, gjennomførte han grunnskoleutdanning på dagtid. Deretter begynte han på et utdanningsløp for voksne minoritetsspråklige som ønsker å ta svennebrev i tømrerfaget.

Utdanningen er et samarbeid mellom voksenopplæring på Helsefyr, NAV, opplæringskontoret for tømrerfaget og Hellerud videregående skole, og gis som en kombinasjon av teori og læretid i fire år.

De to første årene finansieres av NAV, mens de to siste finansieres av lærebedriften. Oppfølgingen følger den såkalte «Helsefyrmodellen», og det gis yrkesrettet norskopplæring hele utdanningsløpet.

– Hvorfor ville du jobbe som tømrer?

– Det er bra erfaring og du får mange muligheter. Du kan jobbe på forskjellige steder. Jeg hadde allerede jobbet for et firma på Ensøy før jeg begynte på utdanningen. Jeg tjente ikke penger der. Jeg ville bare ha erfaring, sier han og fortsetter:

– I hjemlandet mitt bygger vi mye med mur. Vi jobbet ikke med tømmer, men bygget med betong. Jeg jobbet ikke mye, men litt med å bygge der også. Jeg var nysgjerrig på det, sier han og forteller at han derfor ikke var i tvil om at han ville studere byggfag.

Gjennomført med glans

Gjennom studieprogrammet var han først på

FLYKTET. Henok Tekle kommer fra Elabered i Eritrea. Han flyktet da han var 18 år gammel.

utplassering hos Flyt Entreprenør, og fikk deretter lærlingplass. Daglig leder Daniel Olafsen forteller at Tekle har imponert dem.

– Det er vanskelig for en fra Norge å forestille seg hva han har vært gjennom. Samtidig er det veldig hyggelig å se, ikke bare at han har kommet inn i bransjen, men hvordan han har gjort det med glans. Han har imponert oss gang på gang hele lærlingperioden, og bestod svennebrevet med glans. Deretter har han fortsatt å jobbe hos oss, og det er vi veldig stolte av, sier han.

Olafsen sier det er første gang de har vært lærebedrift for en elev som tar et slikt utdanningsløp.

– Det har vært spennende. Det er et veldig godt initiativ for å få flere innvandrere inn i arbeidslivet og byggenæringen. Voksenopplæringen er litt annerledes enn vanlig videregående utdanning. Utdanningsløpet tar like lang tid, men de kommer forttere ut i praksis. Det burde vært flere slike tilbud, sier Olafsen som tror byggenæringen passer godt for personer med minoritetsbakgrunn.

– Dette er en bransje for alle, uansett bakgrunn. Det er alltid behov for fagarbeidere, og i byggenæringen generelt er det mange muligheter, sier han.

– Gull verdt

Opplæringskontoret for tømrerfaget deltar i arbeidet med byggfagklassen. Daglig leder Harald Hansen sier utdanningsløpet er blitt kalt «integrering og fagopplæring på steroider».

– Det er ganske beskrivende. Opplæringen skiller seg ut ved at deltagerne gjennomfører skoleløpet ved at man veksler mellom praksis i bedriften og teori på skolen. De begynner med norskopplæring, og så knyttes de opp mot en bedrift med en gang. Deltagerne opplever stor progresjon fra starten av, og når lærlingkontrakten inngås forplikter bedriften seg til å gjennomføre hele løpet, sier han.

Hansen sier opplæringskontoret for tømrerfag har hatt flere samarbeidet med NAV og voksenopplæringen, men at utdanningsløpet med «Helsefyr-modellen» har hatt best effekt.

– Jeg tror det er gull verdt å lære teori parallelt med praksis. Da får de knagger å henge faguttrykkene på. De blir ikke bare servert faguttrykk og teori på skolen, men bruker dem ute i praksis. Det er avgjørende, for teorien henger tett sammen med praksisen. Samtidig bruker de norskkunnskapene ute på byggeplass og kommunisere med kollegaer. Det gir en stor gevinst, sier han.

Hansen påpeker at de aller fleste elevene

får fast jobb etter utdannelsen, og de i tillegg lærer seg språket bedre og blir godt integrert.

– Slike utdanningsmodeller for minoritetsspråklige burde vært mer utbredt. Her får de muligheten til utdanning og å bli fagarbeidere istedenfor å ta på seg ufaglærte jobber. De står mye sterkere med en slik kompetanse. Det er utrolig verdifullt både for dem selv og samfunnet, mener han og fortsetter:

– For vår bransje og andre yrkesfag er det også helt avgjørende. Med manko på fagarbeidere på tvers av bransjer er vi nødt til å se andre veier for å rekruttere.

Savner familien

Tilbake i Bogstadveien er Henok Tekle i gang med å montere aluminiumsprofiler til gulv og vegger i det nedstrippede lokalet. Han forteller at han aldri har hatt noen negative erfaringer på jobb, og at han tror både tømrerfag og andre praktiske yrkesfag kan passe for flere med minoritetsbakgrunn.

Tekle mener det derfor er viktig at de får god informasjon om mulighetene de faktisk har, og trekker nettopp fram mulighetene for kurs og utdanning som noe av det beste med å bo i Norge.

POLITIKERBESØK. Henok Tekle har gått på voksenopplæring for minoritetsspråklige som ønsker å ta yrkesfag. Her besøkte daværende statsminister Erna Solberg og flere andre statsråder den nyopprettede klassen i 2019.

Foto: Hellerud videregående skole

– Det er masse jeg liker med å bo her. Norge har gitt meg et sted å bo og utdanning. Du kan si hva du vil, og du har mange muligheter. Jeg trives, sier han.

– Har det også vært vanskelig?

– Hvis du har et mål og en plan, så er det ikke vanskelig. Det som er vanskelig, er at det er vel-

dig kaldt om vinteren, sier han lattermildt.

Tekle blir stille noen sekunder. – Men jeg savner familien min. Noen ganger er det trist. Det er ikke lett å sitte alene jul og nyttår, sier Tekle som ser fram til å sende penger til moren nå som han har fast jobb.

– Hun har hjulpet meg masse. Jeg snakker med henne kanskje en gang i uken på telefonen, men hun er redd for å bli avlyttet. Håpet mitt er at jeg en dag kan hente henne og ta henne med til Norge, sier han.

HAR DU FAGBREV OG ØNSKER HØYERE UTDANNING?

Vi tilbyr Bygg, Elkraft, Fremtidsbygg, KEM, BIM, DDF + ledelsesfag (mellomleder Byggdrifter)

Fagskolen Oslo

DITT VALG FOR FREMTIDEN!

Du søker til våre fagskoleutdanninger i Samordna opptak. Husk søknadsfristen: **15. april**